

Lieta C-294/19

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2019. gada 10. aprīlis

Iesniedzējtiesa:

Curtea de Apel Constanța (Rumānija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 27. marts

Apelācijas sūdzības iesniedzēja – atbildētāja pirmajā instancē:

*Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură – Centrul
Județean Tulcea*

Atbildētāja apelācijas instancē – prasītāja pirmajā instancē:

SC Piscicola Tulcea SA

Pamatlietas priekšmets

Apelācijas sūdzība par *Tribunalul Tulcea* (Tulčas apgabaltiesa, Rumānija) 2018. gada 1. februāra spriedumu civillietā, ar kuru tā apmierināja prasītājas pirmajā instancē celto prasību atcelt lēmumus par atteikumu un par 2007.-2014. gadu sagatavotos protokolus, kuros konstatēti pārkāpumi un noteiktas valstij atmaksājamās summas, kā arī atcelt par iesniegtajām administratīvajām sūdzībām pieņemtos lēmumus, un noteica apstrīdēto aktu atcelšanu.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Pamatojoties uz LESD 267. pantu, *Curtea de Apel Constanța* (Konstancas apelācijas tiesa, Rumānija) lūdz interpretēt Padomes Regulas (EK) Nr. 73/2009 (2009. gada 19. janvāris) 2. pantu un 34. panta 2. punktu un Komisijas Regulas (EK) Nr. 1120/2009 (2009. gada 29. oktobris) 2. pantu.

Prejudiciālais jautājums

Vai Padomes Regulas (EK) Nr. 73/2009 (2009. gada 19. janvāris), ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, kā arī groza Regulas (EK) Nr. 1290/2005, (EK) Nr. 247/2006, (EK) Nr. 378/2007 un atceļ Regulu (EK) Nr. 1782/2003, 2. panta un 34. panta 2. punkta noteikumi un Komisijas Regulas (EK) Nr. 1120/2009 (2009. gada 29. oktobris), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus par to, kā īstenot vienotā maksājuma shēmu, kura paredzēta III sadaļā Padomes Regulā (EK) Nr. 73/2009, ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, 2. panta noteikumi ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem pretrunā ir tāds valsts tiesiskais regulējums, kas tādos apstākļos kā pamatlietā izskatāmajā strīdā no maksājumu samaksas izslēdz lauksaimniekus tādēļ, ka akvakultūras iekārtas, kas izmantotas kā aramzeme, nav “lauksaimniecībā izmantojama platība” Regulas Nr. 1120/2009 2. panta izpratnē, jo to neuzskata par zemes platību, par kuru ir tiesības pretendēt uz atbalstu atbilstoši Regulas (EK) Nr. 73/2009 34. panta 2. punktam?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

2. panta c) un h) punkts, 34. panta 1. punkts un 34. panta 2. punkta a) apakšpunkts Padomes Regulā (EK) Nr. 73/2009 (2009. gada 19. janvāris), ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem, kā arī groza Regulas (EK) Nr. 1290/2005, (EK) Nr. 247/2006, (EK) Nr. 378/2007 un atceļ Regulu (EK) Nr. 1782/2003

2. panta a) punkts Komisijas Regulā (EK) Nr. 1120/2009 (2009. gada 29. oktobris), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus par to, kā īstenot vienotā maksājuma shēmu, kura paredzēta III sadaļā Padomes Regulā (EK) Nr. 73/2009, ar ko paredz kopējus noteikumus tiešā atbalsta shēmām saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem

Atbilstošās valsts tiesību normas

Ordonanță de urgență a Guvernului nr. 125/2006 pentru aprobarea schemelor de plăți directe și plăți naționale directe complementare, care se acordă în agricultură începând cu anul 2007, și pentru modificarea articolului 2 din Legea nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1043 din 29 decembrie 2006, cu modificările și completările ulterioare (aduse prin Legea nr. 139/2007 și Ordonanța Guvernului nr. 16/2009), aplicabilă pentru anii 2007-2014 (Valdības steidzamības kārtībā pieņemtais Rīkojums Nr. 125/2006, ar ko apstiprina tiešo maksājumu shēmas un valsts papildu tiešo maksājumu shēmas, ko lauksaimniecībai piešķir no 2007. gada, un ar ko groza 2. pantu Likumā

Nr. 36/1991 par lauksaimniecības sabiedrībām un citām apvienību formām lauksaimniecības jomā, kas publicēts 2006. gada 29. decembra *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 1043, kas vēlāk ticis grozīts un papildināts (ar grozījumiem un papildinājumiem, kas izdarīti ar Likumu Nr. 139/2007 un ar Valdības Rīkojumu Nr. 16/2009), kas piemērojams attiecībā uz 2007.-2014. gadu).

5. pants

(1) Vienotā platībmaksājuma shēma tiek īstenota, piešķirot nemainīgu summu par hektāru, kas maksājams vienreiz gadā un nav saistīts ar saražoto kopapjomu.

(2) Vienotā platībmaksājuma shēmas ietvaros veikto maksājumu finansēšanas avotu garantē Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds (ELGF).

(3) Lauksaimniecības platībai, par kuru ir tiesības pretendēt uz atbalstu, var būt šādas lietošanas kategorijas:

a) aramzeme – zeme, ko kultivē, lai ražotu labību graudu ieguvei, pākšaugus, augus rūpnieciskām vajadzībām, kartupeļus, cukurbietes, lopbarības sakņaugus, svaigus dārzeņus, melones un zemenes, ziedus un dekoratīvos augus, lopbarības augus, augus, ko izmanto pārdošanai paredzētu sēklu un stādu ieguvei, citus stādus aramzemē, tostarp kultivējama zeme siltumnīcās un fotogalvaniskajās siltumnīcās, un atmatā atstātā zeme, kas tomēr tiek uzturēta labos agronomiskajos un vides apstākļos [..].

7. pants

(1) Lai varētu saņemt maksājumus vienoto platībmaksājumu shēmas ietvaros, pieteikuma iesniedzējiem ir jābūt reģistrētiem Reģistrul fermierilor (Lauksaimnieku reģistrā), ko pārvalda *Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură* (APIA, Lauksaimniecības maksājumu un intervences aģentūra, Rumānija), jāiesniedz maksājuma pieteikums noteiktajā termiņā un jāizpilda šādi vispārīgie nosacījumi:

a) jāizmanto lauksaimniecības zeme, kuras platība ir vismaz 1 ha, un kam lauksaimniecības parces platība ir vismaz 0,3 ha [..];

[..]

f) jāiesniedz nepieciešamie dokumenti, kas pierāda lietošanas tiesības, un jāspēj pierādīt, ka viņš izmanto zemi, par kuru iesniegts pieteikums;

[..].

(3) Tiešo platībmaksājumu shēmas, kas paredzētas 2. panta a), b), d) un e) punktā, tiek piemērotas platībām, kas reģistrētas *Sistemul de identificare a*

parcelelor agricole (Lauksaimniecības parceļu identifikācijas sistēma), kas ir pamats kontroles veikšanai un maksājumu izmaksai.

(4) Lauksaimnieku lūgumu mainīt lauksaimniecības parceļu identifikācijas sistēmā reģistrētās platības var iesniegt [APIA] līdz maksājuma pieteikumu iesniegšanas termiņa beigām. Pēc minētās dienas iesniegtie lūgumi tiks skatīti nākamajā gadā. Apspriešanās par prasītajām izmaiņām notiks tikai pēc [APIA] veiktās izmaiņu pārbaudes.

(5) Dokumentus, kuri pierāda lietošanas tiesības, un dokumentus, no kuriem izriet lauksaimniecības zemes lietošana, nosaka ar Lauksaimniecības, mežu un attīstības ministrijas aktu, un lūgumu iesniedz Lauksaimniecības maksājumu un intervences aģentūras pārstāvjiem.

[..]

Legea nr. 18/1991 – Legea fondului funciar, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1 din 5 ianuarie 1998, cu modificările și completările ulterioare (forma în vigoare la data de 15 mai 2014, data cererii de plată depusă de reclamantă pentru campania 2014) (Likums Nr. 18/1991 – Zemesgrāmatu likums, 1998. gada 5. janvāra *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 1, kas ir ticis publicēts atkārtoti un vēlāk ticis grozīts un papildināts (redakcija, kas ir spēkā 2014. gada 15. maijā – dienā, kad prasītāja pirmajā instancē iesniedza maksājuma pieteikumu par 2014. gadu):

2. pants

Atkarībā no lietošanas mērķa zemes platības ir šādas:

a) lauksaimniecībā izmantojama zeme, proti: lauksaimniecības ražošanas zemes gabali – aramzeme, vīna dārzi, augļu dārzi, vīnogu stādu audzētavas, koku stādu audzētavas, apiņu un zīdkoku stādi, ganības, pļavas, siltumnīcas, fotogalvaniskās siltumnīcas, dobes un citi analogi –, zemes gabali ar pameža veģetāciju, ja tie neietilpst mežsaimniecības pasākumos (mežsaimniecības uzņēmumi), apmežotas ganības, ganības, kas aprīkotas ar agrozootehniskām būvēm un iekārtām, akvakultūras iekārtas un augsnes meliorācijas iekārtas, lauku ceļu tīkla ielas – ceļi tehnoloģiskajām vajadzībām un zemes īpašumu savienošanai (*drumuri tehnologice și de exploatare agricolă*), platformas un noliktavas telpas, kas ir funkcionālas lauksaimniecības ražošanai, un neražojošas zemes, ko var pielāgot un izmantot lauksaimniecības ražošanai;

[..]

c) pastāvīgi appludinātas zemes, proti: ūdenstilpju mazās gultnes, ezeru ūdenstilpes līdz maksimālajam noturēšanas līmenim, iekšējās jūras ūdeņu un teritoriālās jūras dibens;

[..].

Normele tehnice pentru introducerea cadastrului general, aprobate prin Ordinul ministrului administrației publice nr. 534/2001 publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 744 din 21 noiembrie 2001 (Vispărējā kadastra ieviešanas tehniskās normas, kas apstiprinātas ar Valsts pārvaldes ministra rīkojumu Nr. 534/2001, kurš publicēts 2001. gada 21. novembra Monitorul Oficial al României, I daļa, Nr. 744).

7. Zemes gabalu sadalījuma kritēriji atkarībā no lietošanas mērķa

[..]

7.2. Lauksaimniecībā izmantojamā zeme

7.2.1. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes kategorijā ietilpst: aramzeme, vīna dārzi, augļu dārzi, vīnogu stādu audzētavas, koku stādu audzētavas, apiņu un zīdkoku stādi, ganības, pļavas, siltumnīcas, fotogalvaniskās siltumnīcas, dobes, zemes gabali ar pameža veģetāciju, ja tie neietilpst mežsaimniecības pasākumos (mežsaimniecības uzņēmumi), apmežotas ganības, ganības, kas aprīkotas ar agrozootehniskām būvēm un augsnes meliorācijas iekārtām, akvakultūras iekārtas, lauku ceļu tīkla ielas – ceļi tehnoloģiskajām un noliktavu vajadzībām.

[..]

8. Zemes gabalu lietošanas un būvju kategoriju klasificēšanas un identificēšanas kritēriji

8.1. Vispārīgie noteikumi

8.1.1. Zemes lietošanas kategorija, kas ir identificēta individuāli ar kodu, ir viena no parces būtiskām pazīmēm. [Kategorijas] ierakstīšana lietošanas kategoriju vispārējā kadastra tehniskajā daļā kopā ar citām pazīmēm ir nepieciešama gan zemesgrāmatas noformēšanai, gan nekustamā īpašuma nodokļu noteikšanai. Vispārējā kadastrā netiek reģistrēta lietošanas apakškategorija.

8.1.2. Katrā no minētajām piecām zemes lietošanas mērķa kategorijām var būt galvenās lietošanas kategorijas, kas aizņem lielāko platības daļu, un kategorijas, kas aizņem procentuāli mazāku zemes daļu. [..]

8.2. Zemes gabalu lietošanas kategoriju identificēšanas kritēriji

8.2.1. Aramzeme (A). Šajā kategorijā ietilpst zemes gabali, ko katru gadu vai regulāri ik pēc vairākiem gadiem (2–6 gadiem) uzar un kultivē ar tādiem viengadīgiem vai daudzgadīgiem augiem, kā, piemēram: labība, pākšaugi, eļļas augi, tekstilaugi un augi rūpnieciskām vajadzībām, ārstniecības un aromātiskie augi, lopbarības augi, sakņaugi utt. Aramzemei paredzētajā kategorijā ietilpst: pati aramzeme, kultivētas pļavas, sakņu dārzi, rīsu lauki, siltumnīcas, fotogalvaniskās siltumnīcas un dobes, zemeņu kultūras, citas ilggadīgas kultūras.

[..]

8.2.7. Zemes gabali ar ūdeni un ūdens ar melnrāja veģetāciju. Šajā kategorijā ir ietverta pastāvīgi, kā arī provizoriski applūdušā zeme, ko pēc ūdens atkāpšanās citiem mērķiem vairs nevar izmantot.

Īss pamatlīetas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Prasītāja pirmajā instancē ir atbilstoši Rumānijas tiesībām dibināta juridiskā persona, kuras galvenais darbības priekšmets 2007.-2014. gadā bija akvakultūra saldūdeņos, un sekundāro darbību skaitā bija iekļauta arī labības (tikai rīsu), pākšaugu un eļļas augu, no kuriem iegūst sēklas, audzēšana. No 2014. gada pamatdarbība ir labības (tikai rīsu), pākšaugu un eļļas augu, no kuriem iegūst sēklas, audzēšana, un sekundāro darbību skaitā bija iekļauta arī zveja saldūdeņos, jūras akvakultūra, zivju, vēžveidīgo un mīkstmiešu pārstrāde un konservēšana.
- 2 Pamatojoties uz pieciem koncesijas līgumiem, kas 2004., 2005. un 2010. gadā noslēgti ar *Consiliul Județean Tulcea* (Tulčas teritoriālās vienības padome), prasītāja pirmajā instancē izmanto zemi, kas atrodas *Rezervația Biosferei Delta Dunării – Amenajările piscicole Rusca și Litcov* (Donavas deltas biosfēras rezervāts – Ruskas un Litcovas akvakultūras iekārtas) ar kopējo platību 1888 ha.
- 3 Koncesijas līgumu saturā ir norādīts, ka līguma priekšmets ir koncesionāra tiesības lietot zemi “akvakultūras mērķiem”, bet 2004. un 2005. gada līgumu papildaktos puses ir vienojušās grozīt sākotnējo koncesijas cenu, pamatojot to ar apstākli, ka “akvakultūras kultūru augsekas programmās, ko prasa akvakultūras tehnoloģija, vai ārpus šīm programmām zemes gabali akvakultūras iekārtas iekšienē tiek izmantoti kā lauksaimniecības zeme”. Analogi, ar 2010. gada līguma papildaktu puses noteica, ka “koncesijas līguma priekšmeta īstenošanas nolūkā koncesionārs veic akvakultūras kultūru augsekas darbības augsnes mineralizācijai un citas obligātas darbības, atbilstoši akvakultūras tehnoloģiskajām normām, 570 ha platībā”.
- 4 Ar 2005. gada 22. marta *Dispoziția* (aktu) un ar *Consiliul Județean Tulcea* priekšsēdētāja 2005. gada 22. marta lēmumu prasītājai pirmajā instancē tika atļauts veikt augkopību Ruskas iekārtā.
- 5 Pārbaudes protokolos, ko 2008.-2009. gadā sagatavoja *Consiliul Județean Tulcea*, apliecina, ka koncesijā nodotie zemes gabali – ja vien tie nav neražojoši vai neizmantoti pārmērīga mitruma dēļ –, tiek izmantoti tikai lauksaimniecībai, un tajos nav platību, kas tiktu izmantotas akvakultūrai.
- 6 2007.-2014. gadā prasītāja pirmajā instancē iesniedza par attiecīgajiem gadiem maksājuma pieteikumus saskaņā ar platībatbalsta shēmām, par platībām, kuru lielums ir no 899,12 ha līdz 1500,49 ha, lūdzot atbalstu *SAPS (Schema de plată unică pe suprafață* – Vienotā platībmaksājuma shēma) un *PNDCl (Schema de plată națională directă complementară* – Valsts papildu tiešo maksājumu shēma)

(kultūraugi aramzemē) ietvaros 2007. gadā un par *SAPS*, *PNDCI* (kultūraugi aramzemē) un *ZSD* (*zonă semnificativ defavorizată* – Zona ļoti nelabvēļigos apstākļos) – 2008.-2014. gadā.

- 7 Katra par 2007.-2014. gadu iesniegtā pieteikuma pamatojumam bija pievienoti dokumenti, kas pierādīja tiesības izmantot platību, par kuru bija prasīts atbalsts, proti, koncesijas līgumi un papildakti, kā arī administratīvi teritoriālās vienības, kuras teritorijā atrodas zeme, pašvaldības izdots apliecinājums, kurā norādīts, ka zemes gabali ir reģistrēti pašvaldības *Registrul agricol* (Lauksaimniecības reģistrā) kā lauksaimniecības zeme un, papildus, par 2013. gadu, paziņojums no *Direcția pentru Agricultură Tulcea* (Tulčas Lauksaimniecības pārvalde) ar atzinumu par 570 ha *Amenajarea Piscicolă Litcov* (Litcovas akvakultūras iekārta), ko prasītāja pirmajā instancē izmanto, pamatojoties uz 2010. gada 7. decembra līgumu Nr. 400, lietošanas kategorijas provizorisku maiņu no akvakultūras iekārtas par aramzemi, kā arī atbildētājam pirmajā instancē adresēts pieteikums, ar kuru tiek prasīts mainīt *Amenajărea Piscicole Litcov* piederīgās zemes lietošanas kategoriju uz aramzemi, un par 2014. gadu, *Consiliul Județean Tulcea* paziņojums, kurā tā norāda, ka tās administrēšanas jomā neietilpst zeme, ko aizņem akvakultūras iekārtas un kuras lietošanas mērķis ir mainīts, un ka akvakultūras iekārtām ir paredzēta tikai lauksaimniecības kultūru augseka atbilstoši katras iekārtas tehnoloģiskajām specifiskajām.
- 8 Par katru no 2007.-2014. gada laikposma gadiem atbildētāja pirmajā instancē nākamajā gadā pieņēma lēmumus par maksājumu piešķiršanu platīb[maksājumu] shēmu ietvaros.
- 9 2009. gadā atbildētāja pirmajā instancē veica pārbaudi uz vietas, un konstatētie pārkāpumi attiecās uz 2007. gadā iesniegtu kļūdainu deklarāciju par nekultivētu nelielas platības (80,56 ha) zemes gabalu (parceli). Par 2010.-2014. gada laikposma gadiem pirms maksājuma pieteikumu apstiprināšanas tika veikta vizuāla pārbaude, kurā secināts, ka pieteikums ir pilnīgs un spēkā esošs.
- 10 Atbildētāja pirmajā instancē noraidīja maksājuma pieteikumu par 2015. gadu, jo valsts likumā (Likuma Nr. 122/2014 III pants) bija paredzēts, ka: “no 2014. gada 15. septembra vairs netiks piešķirtas lauksaimniecības subsīdijas par zemi, kas attiecas uz agrākajām akvakultūras iekārtām, kuras atrodas *Rezervația Biosferei Delta Dunării* teritorijā”.
- 11 *Tribunalul* pirmajā instancē noraidīja prasītājas pirmajā instancē prasību atcelt lēmumu par atteikumu piešķirt tiešos maksājumus par 2015. gadu, bet *Curtea de Apel Constanța* (Konstancas apelācijas tiesa) ar 2016. gada 31. oktobra galīgo nolēmumu apmierināja prasītājas pirmajā instancē iesniegto apelācijas sūdzību un, norādot citu starpā arī Regulā Nr. 1307/2013 sniegtās jēdzienu “lauksaimnieciska darbība”, “lauksaimniecības produkti” un “aramzeme” definīcijas, uzdeva atbildētājam pirmajā instancē pieņemt lēmumu par maksājumu piešķiršanu platībatkarīgā atbalsta shēmu – 2015. gads – ietvaros.

- 12 Laikposmā no 2015. gada 27. oktobra līdz 2016. gada 13. aprīlim *APIA – Direcția Antifraudă și Control Intern* (Krāpšanas apkarošanas un iekšējās kontroles direkcija) pēc *Direcția Națională Anticorupție* (Valsts Pretkorupcijas direktorāts) pieprasījuma veica dokumentu pārbaudi pie atbildētājas pirmajā instancē, kuras laikā pārbaudīja procedūras, ar kurām par 2007.-2014. gadu prasītājam pirmajā instancē bija piešķirts platībatkarīgais finanšu atbalsts. Pārbaudes iestādes secinājums bija tāds, ka prasītāja pirmajā instancē neatbilda pieļaujamības nosacījumiem tiešo maksājumu saņemšanai, jo iesniegtie dokumenti pierāda zemes izmantošanu lauksaimniecības vajadzībām, bet ne arī to, ka akvakultūras iekārtu lietošanas kategorija būtu mainīta uz lauksaimniecības ražošanas zemi/aramzemi (izņemot 2013. gada provizorisko atzinumu par Litcovas akvakultūras iekārtu). Par zemes platībām, kas iekļautas kategorijā “akvakultūras iekārtas”, nav tiesību pretendēt uz platībatkarīgiem maksājumiem, jo atbilstoši valsts tiesiskajam regulējumam tās nav iekļautas kategorijā “lauksaimniecības ražošanas zemes”.
- 13 Pēc minētās pārbaudes atbildētāja pirmajā instancē no jauna izanalizēja par 2007.-2014. gadu iesniegtos maksājuma pieteikumus un 2016. gada 20. maijā pieņēma lēmumus par atteikumu saistībā ar maksājuma pieteikumiem par platībatkarīgā atbalsta shēmām par katru gadu, ar ko noteica veicamo maksājumu apmērus. 2016. gada 23. decembrī par katru no 2007.-2014. gada laikposma gadiem tika sagatavoti protokoli, kuros tika konstatēti pārkāpumi un noteiktas valstij atmaksājamās summas, un kuros tika konstatēts, ka prasītāja pirmajā instancē attiecīgajos gados ir iekasējusi summas, kuras tai nepienācās, un atbildētāja pirmajā instancē noteica atmaksājamo summu apmēru.
- 14 Administratīvās sūdzības, ko prasītāja pirmajā instancē iesniedza par lēmumiem par atteikumu un protokoliem, kuros konstatēti pārkāpumi un noteiktas valstij atmaksājamās summas, tika noraidītas.
- 15 Prasībā, kas pirmās instances tiesā *Tribunalul Tulcea* reģistrēta 2017. gada 15. martā, prasītāja pirmajā instancē prasa atcelt lēmumus par atteikumu un par 2007.-2014. gada laikposma gadiem sagatavotos protokolus, kuros konstatēti pārkāpumi un noteiktas valstij atmaksājamās summas, kā arī atcelt lēmumus, kas pieņemti par iesniegtajām administratīvajām sūdzībām.
- 16 Savas prasības pamatojumam prasītāja pirmajā instancē izvirzīja trīs pamatus, kas balstīti (i) uz Regulas Nr. 1122/2009 80. panta 3. punkta noteikumiem, pamatojoties uz kuriem prasītājam pirmajā instancē nevarot pieprasīt atmaksāt maksājumus, ja kļūdu pieļāvusi kompetentā iestāde; (ii) uz tiesību prasīt atmaksu noilgumu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1122/2009 80. panta 3. punktu, jo lēmumi par atgūšanu tika pieņemti vairāk nekā 12 mēnešus pēc maksājuma veikšanas brīža, un (iii) uz apstākli, ka ir izpildīti visi *OUG* Nr. 125/2006 paredzētie pieļaujamības nosacījumi, un uz šajā jomā spēkā esošo Savienības tiesību tiešu piemērošanu.

- 17 Saistībā ar šo pēdējo pamatu prasītāja pirmajā instancē norādīja, ka tā atbilst *OUG* Nr. 125/2006 7. panta 1. punktā noteiktajai prasībai par lauksaimniecības zemes izmantošanu, un ka, tā kā zeme tika izmantota lauksaimniecības produktu ieguvei, pati zeme ietilpa aramzemes kategorijā, kas definēta *OUG* Nr. 125/2006 5. panta 3. punkta a) apakšpunktā.
- 18 Saistībā ar šo pamatu prasītāja pirmajā instancē norāda, ka šajā strīdā ir tieši un prioritāri jāpiemēro Savienības tiesības, precīzāk, Regulas (EK) Nr. 73/2009 34. panta 2. punkta a) apakšpunkts, kā arī ir jākonstatē fakts, ka, balstoties uz šo pamatu, pašas prasītājas lietotā zeme atbilst tajā pašā regulā paredzētajai jēdziena “hektārs, par kuru ir tiesības pretendēt uz atbalstu” definīcijai.
- 19 Atbildētāja pirmajā instancē prasa noraidīt prasību, apgalvojot, pirmkārt, ka maksājumi bija balstīti uz prasītājas pirmajā instancē pieteikumu, un nevis uz pašas atbildētājas īstu kļūdu. Otrkārt, atbildētāja pirmajā instancē norādīja, ka prasītājas pirmajā instancē iesniegtie dokumenti pierāda zemes izmantošanu lauksaimniecībā, tomēr ne arī to, ka būtu mainīta tās lietošanas kategorija, kas paliek akvakultūras iekārta, tādējādi attiecīgās platības nav atbalsttiesīgas *OUG* Nr. 125/2006 izpratnē, un par tām nevar saņemt tiešos maksājumus.
- 20 Ar 2018. gada 1. februāra spriedumu *Tribunalul Tulcea* apmierināja celto prasību un noteica apstrīdēto aktu atcelšanu.
- 21 *Tribunalul* atsevišķi izanalizēja Regulas (EK) Nr. 1122/2009 80. panta 3. punkta piemērojamību, uzskatot, ka šajā lietā ir piemērojamas Savienības tiesību normas, kuras izslēdz tādu maksājumu atmaksu, kuri veikti iestādes kļūdas dēļ.
- 22 *Tribunalul* apgalvoja, ka nav strīda par to, ka visiem prasītājas pirmajā instancē sagatavotajiem maksājuma pieteikumiem ir pievienoti koncesijas līgumi un administratīvi teritoriālās vienības, kuras teritorijā atrodas koncesijā nodotā zeme, pašvaldības izdots apliecinājums par lauksaimnieka un koncesijā nodoto platību reģistrāciju pašvaldības *Registrul agricol* (Lauksaimniecības reģistrā), un ka koncesijas līgumu saturā ir konkrēti norādīts, ka koncesijā nodoto zemi (par kuru tiek prasīts atbalsts) aizņem akvakultūras iekārta un ka prasītājai pirmajā instancē bija pienākums to izmantot akvakultūras mērķiem.
- 23 Šajos apstākļos neatbilstības situācija, kuras dēļ ir noteikts, ka prasītājai ir jāatgūst pirmajā instancē piešķirtās summas, nav radusies šīs prasītājas rupjas neuzmanības vai nodoma dēļ. Taču ar dokumentiem, kuri bija pievienoti maksājuma pieteikumiem, tika iesniegti konkrēti un pietiekami faktiski dati, lai varētu pārbaudīt atbalsta piešķiršanas pieļaujamības nosacījumus un, turklāt, par 2008. un 2009. gadu pēc administratīvajām pārbaudēm tika veiktas arī pārbaudes uz vietas, un secinājumos tika norādīts, ka pieļaujamības nosacījumi ir izpildīti. Ja tiktu pieņemta ideja, ka akvakultūras iekārta nevar tikt klasificēta aramzemes mērķu kategorijā, kā to apgalvo atbildētāja pirmajā instancē, tad nebūtu šaubu, ka prasītājai pirmajā instancē piešķirtie maksājumi ir rezultāts tam, ka atbildētājas pirmajā instancē darbinieki ir pieļāvuši kļūdu.

- 24 Nevar uzskatīt, ka prasītājam pirmajā instancē būtu jāzina apstākļi, ka tā nevar saņemt tiešos maksājumus par konkrēto zemes gabalu, jo pati atbildētāja pirmajā instancē – iestāde, kas atbild par prasību, kuras jāievēro, lai būtu tiesības pretendēt uz atbalstu, izpildes pārbaūžu veikšanu, – septiņus gadus uzskatīja, ka prasītājam pirmajā instancē ir tiesības saņemt tiešos maksājumus par koncesijā nodoto zemes platību.
- 25 Savukārt lēmumi, kuri tiek analizēti, ir prettiesiski arī tāpēc, ka prasītājam pirmajā instancē piešķirto summu atmaksas apjomu noteica atbildētāja pirmajā instancē jau pēc tam, kad bija pagājis viens gads no dienas, kad tika veikts Regulas Nr. 1122/2009 80. panta 3. punktā minētais maksājums.
- 26 *Curtea de Apel Constanța – Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal* (Konstancas apelācijas tiesa, Otrā administratīvo un nodokļu civillietu palāta), 2018. gada 29. martā saņēma apelācijas sūdzību, ko apelācijas sūdzības iesniedzēja–atbildētāja pirmajā instancē iesniegusi pret atbildētāju apelācijas instancē–prasītāju pirmajā instancē, par spriedumu civillietā, ko 2018. gada 1. februārī pasludinājusi *Tribunalul Tulcea*, un šajā apelācijas sūdzībā ir prasīts pilnībā grozīt pārsūdzēto spriedumu un noraidīt [pirmajā instancē celto] prasību.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 27 Atbildētāja pirmajā instancē lūdza, lai iesniedzējtiesa uzdod Tiesai iepriekš izklāstīto prejudiciālo jautājumu.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 28 Lai gan *tribunalul* sprieda tikai par Regulas Nr. 1122/2009 80. panta 3. punkta noteikumu piemērojamību, apelācijas tiesa uzskata, ka ir jāpārbauda arī atbildētājas apelācijas instancē–prasītājas pirmajā instancē tiesības gūt labumu no platībatkarīgā atbalsta shēmām par 2007.-2014. gadu, un ka tikai tiktāl, ciktāl tiks konstatēts, ka summas nebija jāmaksā, jo izmantotie zemes gabali nebija atbalsttiesīgi, būs jāpārbauda Regulas Nr. 1122/2009 80. panta 3. punkta piemērojamība.
- 29 Saskaņā ar valsts tiesību normām zemes platības atkarībā no lietošanas mērķa tiek iedalītas piecās lielās kategorijās: lauksaimniecības zeme (*TDA*): aramzeme, vīna dārzi, augļu dārzi, vīnogu stādu audzētavas, koku stādu audzētavas, apiņu un zīdkoku stādi, ganības, pļavas, siltumnīcas, fotogalvaniskās siltumnīcas, dobes, zemes gabali ar pameža veģetāciju, ja tie neietilpst mežsaimniecības pasākumos (mežsaimniecības uzņēmumi), apmežotas ganības, ganības, kas aprīkotas ar agrozootehniskām būvēm un augsnes meliorācijas iekārtām, akvakultūras iekārtas, lauku ceļu tīkla ielas – ceļi tehnoloģiskajām un noliktavu vajadzībām; meži (*TDF*); pastāvīgi appludināta zeme (*TDH*); pilsētas zeme (*TDI*); īpaša lietojuma zeme (*TDS*).

- 30 Katram no pieciem minētajiem zemes lietošanas mērķiem var būt galvenās lietošanas kategorijas, kas aizņem lielāko platības daļu, un lietošanas kategorijas, kas aizņem procentuāli mazāku zemes daļu. Piemēram, lauksaimniecībā izmantojamu zemes gabalu grupā galvenās lietošanas kategorijas ir šādas: aramzeme, vīna dārzi, augļu dārzi, pļavas un ganības, bet procentuāli mazāku zemes daļu aizņem arī būves, ūdeņi utt.
- 31 Lietošanas mērķis un lietošanas kategorija ir zemes gabalu, kuri ir nekustamā īpašuma publicitātes priekšmets, pazīmes, tām topot ierakstītām zemesgrāmatā, kur iekļauj arī nekustamā īpašuma aprakstu un ierakstus par lietu tiesībām saistībā ar nekustamo īpašumu, par personas tiesībām, aktiem, faktiem vai tiesiskajām attiecībām saistībā ar nekustamo īpašumu. Lietošanas mērķa vai lietošanas kategorijas maiņas gadījumā ir jānokārto vairākas formalitātes un jāiegūst vairāki iepriekšēji atzinumi, kā arī jāreģistrē nekustamā īpašuma zemesgrāmatā nepieciešamās norādes saistībā ar notikušo maiņu.
- 32 Tehniskās normas ierakstīšanai vispārējā kadastrā šādi reglamentē 10 zemes lietošanas kategorijas: aramzeme (A), ganības (P), pļavas (F), vīnogulāji (V), augļu dārzi (L), meži un citas apmežotas platības, zemes gabali ar ūdeņiem un ūdeņi ar melnrāja veģetāciju, sauszemes savienojumu ceļi (DR) un dzelzceļa savienojumu ceļi (CF), zeme, ko aizņem būves un pagalmi (CC), noplicināta un neražojoša zeme (N).
- 33 No tiesību normu teksta izriet, ka akvakultūras iekārta, lai gan tā ir uzskaitīta lauksaimniecībā izmantojamās zemes kategorijā, vairs nav turpmāk identificēta ar atsevišķu lietošanas kategoriju minēto Normu 8.2. punktā uzskaitītajās un definētajās kategorijās. Tomēr šajās normās ir norādīts, ka lietošanas kategorijā “zemes gabali ar ūdeņiem un ūdeņi ar melnrāja veģetāciju” ietilpst pastāvīgi applūdusī zeme, kā arī provizoriski applūdusī zeme, ko pēc ūdens atkāpšanās citiem mērķiem vairs nevar izmantot.
- 34 Tomēr šajā strīdā pat atbildētāja apelācijas instancē–prasītāja pirmajā instancē neapgalvo, ka izmantotie zemes gabali būtu ierakstīti zemesgrāmatā ar lietošanas kategoriju “aramzeme” vai ar kādu citu lietošanas kategoriju, kas saskaņā ar valsts tiesisko regulējumu piešķirtu tai tiesības piekļūt vienotā maksājuma shēmām vai ka tā būtu kārtojusi formalitātes, lai mainītu lietošanas kategoriju uz aramzemi. Prasītājas pirmajā instancē apgalvojums ir, ka nozīme ir tam, ka koncesijā nodotie zemes gabali tiek faktiski izmantoti kā aramzeme, ievērojot, ka tai ir koncesijas piešķirējas piekrišana izmantot zemi citam nolūkam, nevis tam, kas sākotnēji tika paredzēts koncesijas līgumos.
- 35 Ir jāuzsver, ka valsts tiesiskajā regulējumā (*OUG* Nr. 125/2006) nav konkrēti paredzēts, ka lauksaimniecības platībai būtu jābūt ierakstītai zemesgrāmatā ar lietošanas kategoriju, kas to kvalificētu kā atbalsttiesīgu, vai ka ieraksts zemesgrāmatā ar citu lietošanas kategoriju izslēgtu lauksaimniecības platību no tiesībām pretendēt uz atbalstu, neatkarīgi no apstākļa, ka lauksaimniecības platība faktiski tiek lietota kā, piemēram, aramzeme vai pastāvīgās ganības. Tomēr tas ir

iemesls, kāpēc atbildētāja pirmajā instancē sagatavoja aktus, kuri tiek apstrīdēti šajā tiesvedībā.

- 36 Valsts judikatūrā priekšroka tika piešķirta lietošanas kategorijai, kas ierakstīta zemesgrāmatā vai aktos, kuri apliecina lietošanas tiesības, un tika uzskatīts par nenozīmīgu veids, kādā zemes gabali tiek izmantoti faktiski, ja faktiskais lietojums ir pretrunā lietošanas kategorijai, kas ierakstīta zemesgrāmatā vai aktos, ar kuriem apliecina lietošanas tiesības.
- 37 *Curtea de apel* ir pēdējā instance šajā tiesvedībā un aplūkojamajos faktiskajos apstākļos uzskata, ka tai ir pienākums uzdot Eiropas Savienības Tiesai prejudiciālu jautājumu par Eiropas tiesību normu un valsts tiesību normu saderību, lūdzot izskaidrot, vai ir jāņem vērā tikai veids, kādā lauksaimnieks faktiski izmanto platības, vai tomēr ir jāņem vērā platību pazīmes tā, kā tās noteiktas nekustamā īpašuma publicitātes aktos vai dokumentos, ar kuriem lauksaimnieks pierāda lietošanas tiesības uz zemes gabalu, par kuru ir iesniegts maksājuma pieteikums, un zemes gabala lietošanas atbilstība minētajām pazīmēm.
- 38 Atsaucoties uz Tiesas spriedumiem lietās C-422/13 *Wree* un C-684/13 *Demmer*, saskaņā ar kuriem, lai kvalificētu platības par atbalsttiesīgām platībām, nozīmīga ir attiecīgās zemes faktiskā izmantošana, iesniedzējtiesa norāda, ka no abiem minētajiem spriedumiem neizriet, ka šajās lietās faktiskais lietošanas mērķis būtu pretrunā zemesgrāmatā ierakstītajam lietošanas mērķim vai lietošanas kategorijai, – iemesls, kura dēļ minētā tiesa uzskata, ka nevar piemērot tā saucamo “skaidrā akta (*“acte clair”*)” teoriju, un ka atbildi uz prejudiciālo jautājumu no Tiesas judikatūras nevar skaidri izsecināt, un ka par to pat nav saprātīgu šaubu.